

da načelo "poravnave" z etičnega stališča ne more vzdržati pri smrti, kajti - še enkrat ponavljam - smrt ni ekvivalent, temveč je vedno smrt človeka kot posameznika - mene, tebe, njega, nje.

Lastenje smrti je lastenje življenja, lastenje človeške eksistence, njegovih vsaj načelno vselej odprtih možnosti. Življenje ni noben človeški artefakt, ni stvar, ampak je vsakemu živemu bitju dano kot možnost, kot dar. Če se kak družbeni subjekt (n.pr. država) lasti življenja in smrti državljanov, ljudi - se s tem vzpostavlja v skrajni konsekvenci kot absolutni Gospodar, kot razsodnik med biva-jočim in nebivajočim, kot lastnik življenja samega. To pa je ^{n temelju} prav ista zabloda, isto ~~zločin~~ ^{nasilje,} iz katerega rezultira samo obsojenčevo zločinsko dejanje. Toda v tem primeru ne more veljati hladna matematična logika, da minus na minus dá plus - nasprotno: tisti "minus" se s smrtno kaznijo še poveča, potencira. "Črna energija" - če se izrazimo metaforično - ki se sproži ob zločinu, se s smrtno kaznijo ne izniči, temveč poveča. To nam je popolnoma jasno v primeru krvnega maščevanja, "krvne osvete" - kako da nam vsem to še ni ~~popolnoma~~ jasno v primeru smrtne kazni? V časopisu Times je neki novinar v zvezi s smrtno kaznijo zapisal (povzemam po Tribuni, 1. 1980):

"Pogosto so že opazili, da v naši deželi vsaki javni usmrtitvi sledi vrsta samomorov ali smrtnih nesreč z obešanjem, očitno pod močnim vplivom, ki ga ima usmrtitev takega zločinca na nezrele in bolne duše."

Drugič, pomemben argument proti smrtni kazni je spoznanje, da je vsak zločin tudi družbeno determiniran. Zločin je družbeni pojav, človek postane zločinec tudi zaradi določenega družbenega in družinskega okolja, ne pa zaradi svojih prirojenih kromosomov. Kako torej lahko govorimo o izključni odgovornosti samega storilca, še zlasti, če je - in tako je v mnogih primerih najhujših morilcev - storilec duševni bolnik? ~~psihopat?~~ Smrtna kazen je obupna reakcija družbe, ki ni sposobna prevzeti nase zločinčeve "rehabilitacije". Kdo med nami lahko z vso gotovostjo zatrdi, da se pri tem in tem zločincu